

Danmarks
Naturfredningsforening

ÅRSBERETNING

fra DN's afdeling i Aarhus Kommune

2015-2016

Parken ved Psykiatrisk Hospital i Risskov rummer store naturværdier, der gør sig godt på en efterårsdag. (Foto: S. Jonshøj.)

D. 30. oktober 2016

Indholdsfortegnelse

DN virker – også – i byen.....	3
Hvem er DN Aarhus?.....	5
DN Aarhus Lokalafdeling.....	5
DN Aarhus Studenterafdeling (DN SAA)	5
Medlemsfremgang i DN Aarhus	6
Hvad har vi udrettet i årets løb?.....	7
Fredningssager	7
Fredningstjek.....	9
Høringssvar & indsigelser.....	10
Landsdækkende kampagner – lokalt.....	15
Kogræsser- og Naturplejeforeninger	18
Medlemsarrangementer i årets løb.....	20
Samarbejde.....	21
Med andre grønne organisationer og institutioner	21
Samarbejde med myndighederne	22
PR & kommunikation – eksponering af DN Aarhus	25
Lokalavisen Weekend	25
Hjemmeside, Facebook og nyhedsbreve	25
En hilsen fra studenterne	26
Bestyrelse og øvrige aktive i DN Aarhus.....	28

DN virker – også – i byen

I november 2015 blev Botanisk Have i Aarhus fredet på foranledning af Danmarks Naturfredningsforening. Trods folkelig opbakning og mange positive tilkendegivelser, har der dog både før og efter at kendelsen blev afsagt, lydt spredt kritik af DN's prioriteringer. Hvorfor dog frede en bypark med beskedent naturindhold, fremfor at koncentrere sig om bevarelsen af den "rigtige" natur, udenfor byen? Burde man ikke tilgodese bygge- og fortætningsbehovet i en hastigt voksende storby, i stedet for at fastlåse arealanvendelsen og forhindre en dynamisk byudvikling?

Til det er der vel blot at sige, at Danmarks Naturfredningsforenings rolle i samfundet hele tiden udvikles. Det er således utidssvarende, at opfatte DN som en statisk konstruktion med et ensidigt, historisk betinget fokus på klassiske landskabsfredninger. I takt med en intensiveret arealanvendelse og en hastig demografisk forandring, er det helt naturligt, at DN's fokus udvides til også at omfatte naturen i byen, der rummer forbavsende stort potentiale. Naturen må beskyttes, hvor naturen findes.

Når byerne vokser og flere og flere af os bosætter os i dem, bliver afstanden til naturen som vi kender den, selvsagt større. Både fysisk og mentalt. Derfor er det vigtigt, at gøre opmærksom på den natur der findes i byen, og udnytte de mange muligheder for at skabe liv og variation, som byens grønne områder tilbyder. Et åbent regnvandsbassin med varierende vandstand kan blive hjemsted for mange planter og dyr, og en plejereduceret – eller sågar afgræsset(!) – bypark kan blive til så meget andet og mere end bare en ensformig græsplæne. Og den ensformige græsplæne i parcelhushaven kan for øvrigt med ganske få midler og lidt tolerance, blive et både smukt og levende bidrag til en øget biodiversitet. Som borgere i byen kan vi aktivt bidrage til naturens trivsel, gennem accept af dens berettigelse, forståelse for dens værdi og ved fremme af dens eksistensbetingelser – også, hvor vi bor og lever.

Naturen har fået mere plads i Hovmarksparken i Lystrup (Foto: S. Jonshøj)

Vi erklærer i DN i fællesskab, at ville arbejde for: ” ... *et bæredygtigt samfund med en rig og mangfoldig natur, et smukt varieret landskab og et rent og sundt miljø ...* ”, men det siger sig selv, at der vil – og bør – være forskel på de daglige fokusområder imellem DN’s lokalafdelinger i f.eks. Jammerbugt henholdsvis Aarhus, eller Ringkøbing-Skjern henholdsvis København. Og i erkendelse af, at naturen i stadigt højere grad findes i – og har betydning for – byerne, giver det mening, at vi i DN Aarhus også øger vores tilstedeværelse og virke her.

Kyster som denne, ved Vosnæs i den nordlige del af kommunen, er fortsat beskyttet mod bebyggelse (Foto: S. Jonshøj)

Når det er sagt, så er vi i DN Aarhus naturligvis fortsat opmærksomme på naturen i det åbne land og langs vore kyster. I Aarhus Kommune er der heldigvis stadig masser af små og større perler langs bugten og i oplandet til byen, hvor naturen trods pres fra både intensivt landbrug og øget urbanisering holder stand, og sågar visse steder trives...! Her påser vi som altid, at natur- og miljøbeskyttelseslovgivningen ikke overtrædes, og iværksætter sammen med myndigheder, lodsejere og andre interessenter forskellige plejetiltag eller andre naturforbedrende initiativer. Her afvikler vi naturformidlingsaktiviteter, der skal øge borgernes respekt og forståelse for naturens betydning og tilstand. Og her rejser vi fortsat fredningssager, hvis vi skønner, at det er den bedste måde at beskytte naturværdier og den offentlige tilgængelighed på.

I DN Aarhus tager vi med andre ord udgangspunkt i den virkelighed og hverdag vi er en del af, og den omfatter i stadigt stigende grad bymiljøet og den urbane natur, der trives her. Men det vil aldrig være på bekostning af de klassiske naturværdier i skovene og i det åbne land.

Aarhus d. 25. oktober 2016

Sebastian Jonshøj, formand

Hvem er DN Aarhus?

DN Aarhus Lokalafdeling

Består af en flok frivillige medlemmer, organiseret i en bestyrelse og et netværk af aktive. Alle er ulønnede og enhver bidrager efter tid, lyst og evne. Arbejdet foregår typisk i mindre, tematiske arbejdsgrupper, og fælles drøftelser og beslutninger sker på jævnlige afdelingsmøder, hvorunder der også kan være faglige oplæg e. lign. Afdelingens prioriteringer – for sådanne er der nødvendigvis – og daglige arbejde, afspejler gerne de aktives faglige baggrund og personlige motivation, men DN Aarhus kan til enhver tid trække på de professionelle ressourcer og fagspecifikke kompetencer som findes i DN Sekretariatet i København.

I øvrigt bliver der, som i enhver velfungerende foreningskultur, lagt vægt på sociale aktiviteter og faglige ekskursioner, hvor mailkorrespondance og mødeformalia bliver erstattet af uformelt samvær og ny inspiration. Og endelig har man som aktiv i DN Aarhus mulighed for gratis deltagelse på en lang række forskellige kurser arrangeret i DN-regi, hvor man kan erhverve sig relevante kompetencer, der sidenhen kan bidrage til at kvalificere indsatsen for foreningen.

Afdelingsekskursion i DN Aarhus til overdrevet ved Lushage på Helgenæs (Foto: J. Sørensen)

DN Aarhus Studenterafdeling (DN SAA)

DN SAA skal ses som et selvstændigt sideskud eller supplement til Lokalafdelingen, og har sit udspring og virke i byens studiemiljø, fortrinsvis omkring Aarhus Universitet. Afdelingen er forbeholdt studerende, og praktiserer en meget aktiv og udad-

farende linje, med fokus på formidlingsarrangementer og borgerinddragende aktiviteter. Læser du på en videregående uddannelse i Aarhus, er aktivt medlemskab af DN SAA en oplagt anledning til at gøre en grøn forskel, i samvær med ligesindede, samtidig med at du styrker dit CV. På side 26 kan du læse mere om studenterafdelingens mange aktiviteter.

Ønsker du at deltage, eller blot at vide mere om arbejdet som aktiv i DN Aarhus eller i DN Aarhus Studenterafdeling, så send os en mail på aarhus@dn.dk, eller kontakt vores Aktiv-koordinator på tlf.: 2114 0271.

Bagest i dette hæfte finder du en oversigt over alle aktive i DN Aarhus Lokalafdeling.

Medlemsfremgang i DN Aarhus

Udover bestyrelsen og de aktive, består DN Aarhus naturligvis af de mange menige DN-medlemmer, som bor indenfor Aarhus Kommune. Og dem er der bestemt ikke blevet færre af i det forgangne år. Faktisk har vi i Aarhus – via hovedafdelingen - siden oktober sidste år modtaget omkring 1000 nye medlemmer, som støtter forningens arbejde med deres opbakning og kontingent.

År	Antal medl.
2013	6.811
2014	6.524
2015	6.803
2016	7.827

Naturformidling overfor medlemmer, v. DN SAA (Foto: K. Dreyer)

Med andre ord, en markant fremgang fra de seneste års stabile niveau. Det kan der være mange gode grunde til – her i blandt måske kystkampagnen og en stigende folkelig bekymring over den førte natur- og klimapolitik og -retorik – og vi betragter det i DN Aarhus som en tillidserklæring, der selvfølgelig skal omsættes i praktiske initiativer og konstruktiv lobbyisme, til gavn for natur og miljø. Derfor har vi gennem det seneste år trimmet vores lokale organisering og arbejdsform, således at vi bedre kan imødekomme de stadigt flere, der ønsker at melde sig som aktive, og i højere grad kan målrette ressourcerne mod de rette opgaver og interesser.

Hvad har vi udrettet i årets løb?

DN Aarhus beskæftiger sig med et væld af forskellige opgaver i årets løb. Med udgangspunkt i foreningens formålserklæring om at skabe *et bæredygtigt samfund med en rig og mangfoldig natur, et smukt varieret landskab og et rent og sundt miljø* er det næsten kun fantasien – og selvfølgelig vore begrænsede ressourcer – der sætter grænserne. I det følgende finder du et repræsentativt udpluk af vore aktiviteter i det forgangne år.

Fredningssager

Trods nye tider og stadigt skiftende udfordringer, er et helt centralt omdrejningspunkt for DN's virke, fortsat fredninger. At rejse en fredningssag er et af foreningens allervigtigste, lovfæstede privilegier, som vi værner om med både respekt, omhu og ydmyghed. Som det er fremgået af de senere års beretninger, har vi i DN Aarhus tre igangværende fredningssager, der på hver deres måde søger at fremme de grundlæggende værdier: naturbeskyttelse, offentlig tilgængelighed og grønt formidlingspotentiale. Her følger en aktuel status.

Botanisk Have

Ved et offentligt møde i maj 2015 blev DN's fredningsforslag for Botanisk Have fremlagt for offentligheden af Fredningsnævnet. Formålet med forslaget er at sikre, at Botanisk Have fastholdes som en grøn bypark, der overvejende består af græsarealer med en spredt beplantning, solitære træer,

Botanisk Have er en uundværlig oase i midtbyen (Foto: S. Jonshøj)

varierende buskbeplantning og visse steder tæt randbeplantning. Det er endvidere formålet at sikre offentlig adgang til et grønt, let tilgængeligt og nærrekreativt parkmiljø, hvor de rekreative værdier kontinuert kan forbedres. Indtil maj 2015 havde vi en forventning om, at mange ville støtte forslaget, heriblandt ejeren af parken, Aarhus Kommune, men den efterfølgende mediedækning og de efterfølgende 2 byrådsmøder anskueliggjorde desværre tydeligt, at vi tog grueligt fejl. Ja, kritikken af

forslaget nåede endda helt frem til en forespørgsel i Folketinget om handicappedes adgangsforhold (som ikke ændres med fredningsforslaget). På baggrund af indsigelser fremsat før, under og efter det offentlige møde udarbejdede DN et ændret forslag, der har kunnet indgå i grundlaget for indsigelserne til Fredningsnævnet. D. 25. november 2015 kom afgørelsen fra Fredningsnævnet. Nævnet besluttede at gennemføre fredningen.

Hermed var det sidste ord ikke sagt, idet der er indgivet 4 klager til Natur- og Miljøklagenævnet, fra henholdsvis Aarhus Kommune som ejer af parken, fra Bygningsstyrelsen som ejer Væksthusene, fra Aarhus Universitet som lejer Væksthusene og fra Botanisk Haves Venner og Naboer, der modsat de tre første støtter forslaget.

I et brev til Natur- og Miljøklagenævnet fra februar 2016 kommenterer DN de enkelte indsigelser. Som konkluderende afslutning anføres: *"Samlet er det DN's klare opfattelse, at klagerne uden undtagelse viser, at der er et stort pres på Botanisk Haves arealer. Uden fredning er det sandsynligt, at den hidtidige udvikling med løbende indskrænkninger i havens areal vil fortsætte."*

Vi afventer nu afgørelsen fra Natur- og Miljøklagenævnet. [Læs mere](#) om fredningsforslaget på DN's hjemmeside.

Harlev

Der er siden starten af denne fredningssag gået over 10 år med masser af besigtigelser og masser af møder for at få området omkring Lillering Skov, Tåstrup Mose, Tåstrup Sø og Stjær Stenskov fredet for altid, og vi – dvs. Aarhus Kommune, Skanderborg Kommune og DN – er nu langt om længe nået til den afsluttende fase. Det har været et slidsomt arbejde for alle parter, og vi håber nu blot, at anstrengelserne kronas med et positivt resultat.

Alle fredninger med en samlet erstatningssum på mindst ½ mio. kroner skal slutbehandles i Natur- og Miljøklagenævnet, og da erstatningen her er på ca. 4,5 mio. kroner, er alle sagens akter oversendt til nævnet. Samtidig er der kommet 7 klager fra berørte lodsejere; langt de fleste klager handler dog mest om erstatningsudmålingen. Sagsrejserne har haft mulighed for at gennemse indsigelserne, og for få uger siden er bemærkninger til de 7 klager fremsendt til Natur- og Miljøklagenævnet. Vi afventer herefter blot, at nævnet indkalder til et offentligt møde og afsiger den endelige kendelse. [Læs mere](#) om fredningen og områdets store natur- og kulturhistoriske kvaliteter på DN's hjemmeside.

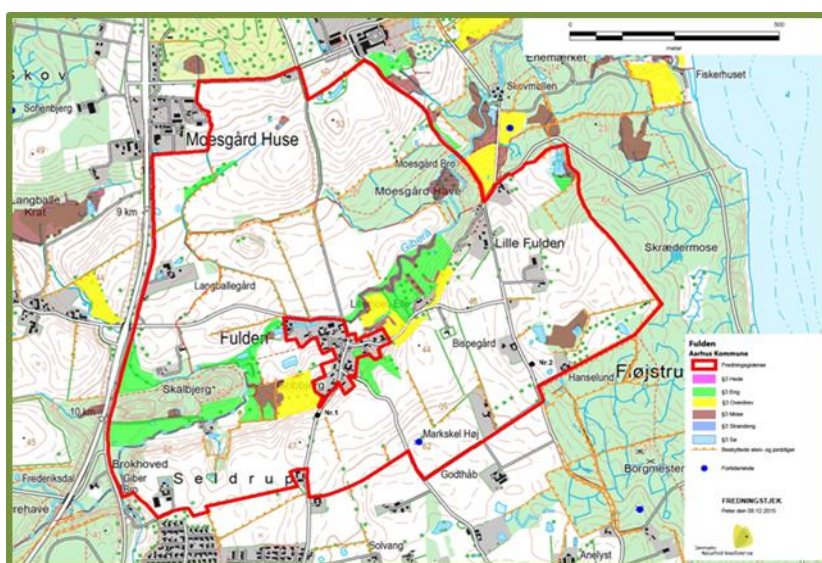
Stilling Solbjerg sø

I 1985 foreslog den grønne rådmand i Århus kommune, Bjarne Ørum, at der blev lavet en sti omkring Stilling-Solbjerg Sø til glæde især for beboere i Solbjerg og Stilling byer. Men Skanderborg og daværende Hørning Kommune var tøvende, hvorfor Amtet udarbejdede en baggrundsrapport om især områdets naturværdier.

Mere blev det ikke til før DN besluttede at rejse fredningssag for at give adgang til en trampesti på udyrkede arealer og eksisterende veje omkring søen.

Det resulterede i et tæt samarbejde mellem DN Aarhus, DN Skanderborg og Sekretariatet i København, om et konkret fredningsforslag med en samlet sti på ca. 15 km rundt om søen. Forslaget blev sendt til Fredningsnævnet i januar 2013. På det offentlige møde d. 12. marts 2014 var der stor modstand imod forslaget fra lodsejerne, som krævede tårnhøje erstatninger for tabte herlighedsværdier. Fredningsnævnet bad DN revidere forslaget, hvilket resulterede i, at vi trak forslaget tilbage 6. jan 2015 for siden at fremsende et helt nyt forslag, der fortsat indeholder stien om søen, men nu også forholder sig til syv gamle fredninger om søen, der skal samordnes og indgå i den eventuelle nye fredning. Men fortsat ønsker kommunerne ikke at støtte forslaget, hvilket vi finder besynderligt. Herefter har vi i foråret fremsendt det nye forslag til Fredningsnævnet, der i juni 2016 offentliggjorde det, og samtidig tilkendegav, at der senere vil blive indkaldt til et nyt offentligt møde om sagen. Dette afventer vi nu. [Se fredningsforslaget](#) på DN's hjemmeside.

Fredningstjek

Fulden-fredningen er vurderet ok i seneste Fredningstjek. Dog foregår en igangværende sag om grov overtrædelse ved Rokballe Mølle (Grafik: DN)

Når en fredningssag omsider afsluttes med en fredning, sker det ved en såkaldt fredningskendelse. En fredningskendelse rummer altid en beskrivelse af den tilstand, det fredede område ønskes bevaret i. Det betyder, at det efterfølgende påhviler myndighederne at opretholde denne tilstand, f.eks. gennem naturpleje eller vedligehold af rekreati-

ve forbindelser og installationer. For at påse, at kendelsens formål overholdes, foretager DN jævnlige *Fredningstjek*, og senest har vi foretaget fredningstjek i to fredede områder i Aarhus Kommune, nemlig Aarhus Ådal fredningen og Fulden fredningen. I et fredningstjek kigges der bl.a. på om naturen er groet til, udsigten er bevaret, om området er fremkommeligt og om stier og formidlingsskilte er i god stand. Arealerne bliver altså kigget efter i sømmene, men på et overordnet plan.

Status er, at begge fredninger (*Aarhus Ådal fredningen og Fulden fredningen*) generelt lever fint op til fredningernes formål og værdier, i forhold til forvaltningen af dem, men at nogle naturtyper i områderne, særligt mose og eng, er under tilgroning. Denne udfordring er myndighederne imidlertid opmærksomme på, og forsøger at imødekomme ved afgræsning med kreaturer, dog i et endnu utilstrækkeligt omfang.

Høringssvar & indsigelser

Blandt DN's kerneopgaver hører også afgivelse af høringssvar og indsigelser overfor myndighedernes afgørelser i sager, der vedrører plan-, natur- og miljøbeskyttelseslovgivning. Det er sjældent muligt at reagere på alt, så vi tvinges typisk til en prioritering af de sager, der enten har størst principiel betydning, som bedst matcher vore lokale kompetencer eller, hvor det vurderes, at chancerne for et positivt udfald står bedst mål med anstrengelserne. Nedenstående er blot et udpluk af indsatser i årets løb.

Rokballe Mølle

I efteråret 2014 anmeldte vi en voldsom overtrædelse af fredningsbestemmelserne i Fuldenfredningen ([OFN 23/11-1979 Fredningskendelse](#)) til kommunen, idet der var udført omfattende træfældninger, terrænændringer (bl.a. var den gamle mølledam blevet fyldt op) og foretaget rørlægning af vandløbet på flere strækninger inden udløbet i Giber Å. Kommunen sendte vores anmeldelse til Fredningsnævnet, hvilket på et møde mellem lodsejer, DN og Fredningsnævnet (kommunen udeblev fra mødet), resulterede i et krav til lodsejer fra Fredningsnævnet om, inden d. 1. juni, at fremsende et forslag til retablering via kommunen til Fredningsnævnet. Kommunen modtog således den 1. juni en meget interimistisk papirplan, som videresendtes til Fredningsnævnet, der imidlertid afviste planen og anmodede kommunen, som tilsynsmyndighed, om at sørge for en retableringsplan for området. En sådan meget alternativ plan fremsendtes til Fredningsnævnet 1. okt. 2015. På et møde mellem alle parter, herunder DN, d. 1. marts 2016 blev der – efter forslag fra DN - truffet aftale

om en restaureringsplan, der fastholder forløbet af det oprindelige vandløb, under møllebygningen, i et åbent forløb ud til Giber Å. Og Fredningsnævnet har herefter i en afgørelse af 28. juni pålagt ejeren inden d. 1. dec. 2016 at foretage den fuldstændige opretning af arealerne, med kommunen som tilsynsmyndighed.

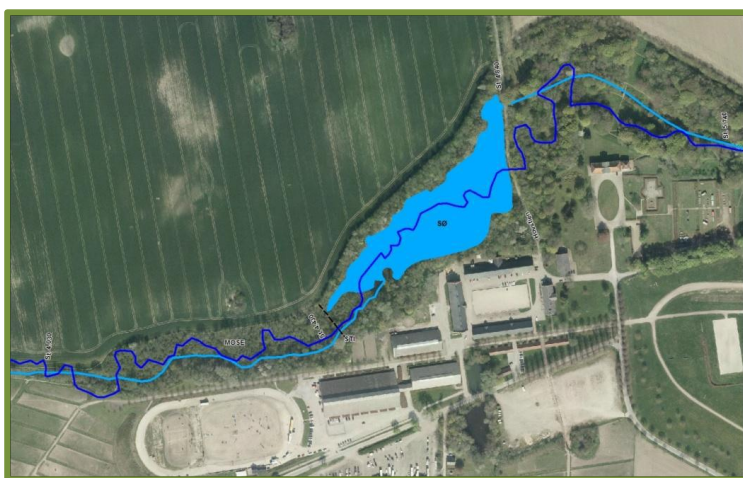
DN Aarhus vil naturligvis følge op på sagen til den tid.

Vilhelmsborg sø og Giber Å

Længere opstrøms Rokballe, har vi også haft fokus på Giber Å. Som følge af et voldsomt uvejr d. 5. september 2015 blev dæmningen ved søen nedenfor Vilhelmsborg så beskadiget, at den ikke umiddelbart lod sig reparere. Vejen over dæmningen er i dag, mere end ét år senere fortsat ufarbar, mens kommunen har benyttet anledningen til at fremlægge tre forskellige scenarier for dæmningen og søens fremtid. To af disse, foreslår en nedlæggelse af søen og en storstilet naturgenopretning af Giber Å's oprindeligt slyngede forløb, hvilket ikke mindst indebærer et relativt kraftigt fald gennem det kuperede terræn. Dermed kan man forventeligt opnå en markant forbedret naturtilstand i selve vandløbet, herunder en forbedring af forholdene for ørredbestanden, samt en storslået landskabelig totaloplevelse af et – næsten – utæmmet vandløb. DN Aarhus har dels bidraget til en fælles anbefaling af denne løsning gennem vor deltagelse i Det Grønne Råd, og dels ved afgivelse af et [hørings-svar](#), der kan læses på vores hjemmeside dn.dk/aarhus.

Sagen afventer nu en snarlig politisk afgørelse.

Tv: Den mørkeblå linje viser Giber Å's oprindelige forløb, før søens etablering. Sådan kan åen atter komme til at slynge sig, hvis søen nedlægges (Grafik: Aarhus Kommune). Th: Den sammenstyrtede vej over dæmningen, efterlader ikke megen passage. Ét salomonisk scenarie foreslår en restaurering af vejen og en nedlæggelse af søen. (Foto: S. Jonshøj)

Sø i Skødstrup

Ifølge naturbeskyttelsesloven må der ikke foretages ændringer i tilstanden af naturlige søer, hvis areal er over 100 m², med mindre, der forud er givet en dispensation fra den berørte kommune. I DN gennemgår vi regelmæssigt sådanne dispensationsansøgninger; heldigvis drejer det sig i langt de fleste tilfælde om ændringer til gavn

Vandhul i Skødstrup, der er yngleplads for bl.a. butsnudet frø, gråand, trolldand og blishøne (Foto: S. Højager)

for naturen, som f.eks. oprensning af grøde eller fjernelse af skyggegi-vende kantvegetation af hensyn til paddefaunaen. Men der er undtagelser fra dette mønster, hvor en dispensation vil være til klar ugunst for naturen. Et sådant aktuelt eksempel vedrører en sø i Skødstrup. Sagsforløbet er som følger:

Aarhus Kommune giver i november 2015 en boligforening lov til at reducere arealet af en sø fra nuværende 2.100 m² til 550 m² begrundet med, at det vil give boligforeningen, der er ejer af området, mulighed for bedre at kunne udnytte grunden til tæt, lav boligbebyggelse. Grunden ligger i byzone i et lokalplanlagt område. Ifølge kommunens egen beskrivelse, har søen et åbent vandspejl med en fornuftig vandkvalitet og med en rig ynglefuglefauna, bl.a. trolldand. Efter vores opfattelse, har søen i dag så store naturmæssige og rekreative værdier, at en så markant reduktion af vandfladen er helt uacceptabel, og vi har derfor i december 2015 anket afgørelsen til Natur- og Miljøklagenævnet. Efterfølgende har kommunen fremsendt supplerende bemærkninger til anken. Kommunen mener således, at der med reduktionen alligevel fastholdes et "funktionelt vandhul", og at udlæg af erstatningsnatur ikke er muligt. I vore supplerende bemærkninger anføres bl.a., at en kommune er sat i verden for at passe på og – hvor det er muligt – også fremme en god naturudvikling, frem for at sætte privatøkonomiske interesser over naturhensynet.

Sagen afventer afgørelse i Natur- og Miljøklagenævnet.

Lokalplanforslag for Psykiatrisk Hospital i Risskov

Når hospitalet i nær fremtid flytter ud til supersygehuset i Skejby, efterlader det foruden en delvist fredet bygningsmasse, en meget bevaringsværdig park med en pragtfuld beliggenhed og høj naturværdi. Hele området, samt de tilstødende bebo-

elseskvarterer, indgår i etorstilet lokalplanforslag, som DN netop har afgivet høringssvar til. Heri anerkender vi planens utvetydige hensyn til selve parken, samt til visse af de bevaringsværdige træer i de tilstødende boligkvarterer, men peger samtidig på muligheden for at udvikle værdierne yderligere, herunder på nødvendigheden af at sikre en snarlig foryngelse af den hundredårige løvtræsbevoksning, og derigennem den mangfoldighed af liv, der knytter sig til de gamle træer. Desuden mener vi, at man af biodiversitetshensyn bør prioritere de døende veterantræer lige så højt som de vitale yngre, og at man bør arbejde konstruktivt med træruiner og dødt ved som et både æstetisk og informativt landskabselement, fremfor gængs praksis med øjeblikkelig fældning og bortskaffelse. Naturligvis under behørig iagttagelse af hensynet til risikotræer. [Se det fulde høringssvar](#) på DN Aarhus' hjemmeside.

Revision af vandløbsregulativer i Aarhus Kommune

Alle offentlige vandløb er efter Vandløbsloven omfattet af hver deres såkaldte *regulativ*, der i detaljer beskriver vandløbets profil, vandføringsevne, målsætning og vedligeholdelse mm. Med mellemrum skal disse regulativer revideres, således at de tager højde for ny lovgivning eller

ændrede naturgivne forhold. Dette løbende gennemsyn har imidlertid traditionelt været kendetegnet ved et markant efterslæb, landet over, så derfor var det tiltrængt, da Aarhus Kommune i det forgangne år endelig iværksatte en revisionsproces, i flere tempi. De første runder, der primært omfattede vandløb i den nordlige

del af kommunen, er afviklet, og

Det er næsten ikke til at se, at Kapelbækken syd for Hørret for relativt nylig er blevet genslynget gennem engen, i et vellykket naturgenopretningsprojekt (Foto: S. Jonshøj)

DN Aarhus fandt ved gennemlæsning af forslagene ikke anledning til at afgive høringssvar. Nu afventer vi 3. og sidste (?) runde, hvoriblandt to af vore største og mest prominente vandløb, nemlig Aarhus Å og Giber Å vil optræde, og her forventer vi bl.a. at rette fokus på balancen mellem fugleliv og den rekreative anvendelse af Brabrand sø.

VE-planlægning

Aarhus Kommune bestræber sig på at blive CO₂-neutral inden 2030. Dette mål skal bl.a. realiseres gennem en fossilfri energiforsyning fra sol og vind. Derfor har kommunen i foråret 2016 udarbejdet et oplæg til diskussion om den fremtidige placering af vindmøller og solcelleanlæg, og bedt borgere og organisationer om input til planlægningen. I DN Aarhus deler vi ambitionen om at udfase fossile brændsler og reducere klimabelastningen, og erkender samtidig, at nødvendigheden af flere VE-anlæg indebærer en række dilemmaer i forhold til natur- og landskabsinteresser. Med andre ord, rummer diskussionen om fremtidige placeringer af vindmøller også villigheden til kompromisser, og erkendelsen af, at det visse steder kan blive nødvendigt at vælge den mindst ringe løsning. Vi har på den baggrund afgivet [bemærkninger](#) til kommunens oplæg, hvor vi peger på placeringer, som vi finder egnede til formålet. Det er som udgangspunkt i "tekniske landskaber", dvs. i eksisterende industriområder, på havnearealer, langs infrastrukturer o. lign. Bemærkningerne (som kan læses på dn.dk/aarhus) afspejler, at vi i DN generelt foretager en afvejning mellem mange forskellige hensyn, hvoriblandt hensynet til natur- og landskabsinteresser naturligvis vægter særligt tungt.

Vindmøller deler vindende – og vandende! De er nødvendige, men skal placeres med omtanke (Foto: S. Jonshøj)

Nationalpark Velkomstcenter ved Kalø Slotsruin

I et enkelt tilfælde, har DN Aarhus i det forgangne år beskæftiget sig med en sag, der ligger udenfor kommunegrænsen. I forlængelse af debatten om lempelse af kystbeskyttelsen, forekom det naturligt, at protestere imod forslaget om et nyt besøgscenter for Nationalpark Mols Bjerger, placeret nær kysten ved Kalø. På foranledning af DN Aarhus formulerede det regionale forbund af 11 østjyske DN-lokalafdelinger – DN Samråd Østjylland – derfor i marts måned en udtalelse, der dels opponerede imod centrets kystnære beliggenhed, og dels imod den omstændighed, at man helt overordnet ønsker at bruge næsten 40 mio. kr. på en publikumsfacilitet, mens tiltag for at fremme naturværdierne i nationalparken udgør en uforholdsmæssig lille andel af det samlede budget. [Udtalelsen](#) – som kan læses på vores hjemmeside – og den tilhørende pressemeddelelse fik en del regional bevågenhed, og tiden vil vise, om Nationalparken efter hensigten kan realisere byggeplanerne i 2018.

Strandengene ved Kalø er bl.a. omfattet af Natura 2000 beskyttelse (Foto: S. Jonshøj)

Landsdækkende kampagner – lokalt

DN Sekretariatet i København søsætter med jævne mellemrum nationale kampagner med det formål, at fremme den både folkelige og politiske opmærksomhed omkring en given problemstilling. Kampagnerne kan rette sig mod akutte sager, der kræver øjeblikkelig handling eller de kan have karakter af mere langvarige oplysnings- og inddragelsesprojekter, der i bedste fald kan præge en natur- og samfundsudvikling. I lokalafdelingerne gør vi vores, for at implementere kampagnerne i folks virkelighed og hverdag.

Kystkampagnen – Bevar de danske kyster

Kalenderårets første større begivenhed skulle vise sig også at blive årets største succes. En professionel kampagne orkestreret af DN Sekretariatet i KBH, og udført i praksis af lokalafdelingerne, gik rent ind hos danskerne. Også de sociale medier beviste for alvor deres styrke i en mægtig folkelig mobilisering, der oversteg alle forventninger og samlede mere end 140.000 underskrifter og 30.000 fremmødte langs de danske strande. Årsagen var den borgerlige regerings forslag om en række markante forringelser eller deciderede ophævelser af den danske kystbeskyttelse, der i årtier har forhindret bebyggelse på vore strande og i vore kystnære landskaber. I et håbløst misforstået vækstudspil foreslog Venstre således en ophævelse af kystnærhedszonen og en lempelse af strandbeskyttelseslinjen, der bl.a. indebar tilladelse til etablering af en række feriecentre o. lign. i naturrige udkantskommuner, og efter DN's opfattelse blot var begyndelse på en egentlig ophævelse af kystbeskyttelsen.

Den 31. januar kulminerede kampagnen med bål- og fakkellarrangementer på stranden landet over, og i Aarhus markerede DN begivenheden ved Skæring Strand, Bellevue og Tangkrogen, og samlede tilsammen op imod 1500 mennesker.

I de efterfølgende måneder fortsatte det folkelige pres på politikerne, og i begyndelsen af juni kunne regeringen endelig indgå en planlovsaftale med et bredt flertal i Folketinget, hvori man opretholdt såvel strandbeskyttelseslinje som kystnærhedszonen intakte. Kampagnen var kronet med realpolitisk succes. [Læs formandens båltale](#) fra Bellevue på DN Aarhus' hjemmeside.

På Bellevue ved Risskov var der over 200 fremmødte til protest imod lempelser af kystbeskyttelsen (Foto: M. Lindgaard)

Naturtjek

Projektet blev søsat i foråret 2015 under betegnelsen "Biodiversitet Nu", men ændrede kort tid efter navn til "Det store Naturtjek". Der er tale om det hidtil største Citizen Science projekt i Danmark, et borgerinddragende projekt, hvor almindelige mennesker, unge som gamle kan deltage i indsamlingen af data, og herved være med til at bidrage med værdifulde oplysninger til forskere tilknyttet universiteterne i Aarhus og København. Projektet løber fra 2015 til 2020, og formålet er at få kortlagt vores biodiversitet, eller med andre ord, at få klarhed over naturens tilstand i Danmark.

Alle DN-afdelinger i Danmark blev i foråret 2015 opfordret til at deltage, og målet var at opnå 1500 registreringer det første år. Vi gik hurtigt i gang i DN Aarhus med informationer om projektet i TV og radio, gennem kurser og ekskursioner og kom i mål allerede omkring efterårsferien sidste år. I Aarhus kommune nåede vi i alt 2221 registreringer inden nytår 2016.

Registreringerne er knyttet til 30 arter samt grupper af arter og 12 levesteder. Arter og levesteder er nøje udvalgt som såkaldte indikatorer, der tilsammen repræsenterer biodiversiteten, naturens tilstand i Danmark. Registrerer man f.eks., at man på en lokalitet har observeret en gul anemone og en guldsmed, ved forskerne allerede, hvilke andre arter og leveforhold, der findes på disse steder og får herved et komplet billede af naturens tilstand i Danmark.

Gul anemone er blandt de 30 indikatorarter du kan registrere i NaturTjek (Foto: S. Jonshøj)

I 2015 udførte omkring 18000 danske naturtjekkere i fællesskab 160.243 registreringer fordelt over hele landet, og i 2016 er der pr. 1. oktober nået 300.000 registreringer. Nye deltagere kan downloade app'en *Naturtjek* ved at sende en sms med teksten "naturtjek" til 1272 eller registrere online på www.biodiversitet.nu.

Projektet er støttet af Åge V. Jensens Naturfond.

Giftfri Haver

Endnu én af vore landsdækkende kampagner fik for alvor medvind i det aarhusianske i den forgangne vækstsæson. Således kunne Aarhus Stiftstidende d. 11. juli bringe et helsides interview med et af vore lokale bestyrelsesmedlemmer, i anledning af, at kampagnen Giftfri Have netop havde rundet næsten 400 tilmeldte husstande i kommunen. Det betyder, at man på de pågældende matrikler – og i de øvrige 9000 danske villahaver med et samlet areal på mere end 17 mio. m² - aktivt har fravalgt brugen af sprøjtegift, i erkendelse af den risiko det indebærer for både mennesker, dyr og planter. Dermed påtager private husstande sig et medansvar for biodiversitet og rent drikkevand, og foregår med et godt eksempel overfor bl.a. de landmænd, som vånder sig ved myndighedernes påbud om ophør af brugen af pesticider på ejendomme syd for Aarhus. Det er muligt, at haveejeren skal vænne sig til beskidte fingre, men samvittigheden bliver til gengæld så meget desto mere ren...! Tilmeld dig kampagnen Giftfri Have på www.giftfri-have.dk

Vi tager skraldet! – DN's Affaldsindsamling

En af DN's mest profilerede, offentlige begivenheder er og bliver nok den årligt tilbagevendende, nationale Affaldsindsamling. Søndag den 17. april var regnfuld, kold og blæsende, men alligevel mødte næsten 100 mennesker op for at give naturen en hjælpende hånd i og omkring Aarhus. I år kunne DN Aarhus stille aktive indsamlere otte forskellige steder, fra Tranbjerg i syd til Lystrup i nord, og udbyttet blev ca. 980 kg affald. Som sædvanligt var der et hav af cigaretskodder, fladtrykte dåser (med og uden pant), en gammel cykel, et par udtjente barnevogne, indkøbsvogne mm. Aarhus Kommune kom traditionen tro og hentede affaldet, og var yderst hjælpsomme med også at samle ind langs de respektive ruter, og igen i år var det muligt for skraldevognen at fastholde opdelingen af skraldet. Vi takker jer der deltog, for opbakningen, og minder allerede nu om **næste års affaldsindsamling, der løber af stablen d. 2. april 2017.**

Affaldsindsamling på Brabrandstien. Det var ikke småting vi fandt (Foto: A. Middelboe).

Kogræsser- og Naturplejeforeninger

Som beskrevet i den seneste årsberetning, påtog DN Aarhus sig i 2015 udfordringen med at etablere [Åbrinken Kogræsser- og Naturplejeforening](#) langs Aarhus Å, nedstrøms Tre Broer. Det blev en stor succes – som fortsat lever i bedste velgående –, og det gav os blod på tanden til endnu et forsøg, denne gang i en bypark i Lystrup. I et forbilledligt samarbejde med Aarhus Kommune, Aarhus Universitet og en gruppe frivillige borgere i lokalområdet, søgte vi over vinteren de nødvendige tilladelser, inddrog de berørte borgere, rejste hegn og etablerede vand og strøm – og stiftede endelig d. 7. april 2016 [Lystrup Kogræsser- og Naturplejeforening](#). Siden kom dyrene – 4 små Dexter-kreaturer – og de mange nysgerrige Lystrupborgere, der i stigende grad har bakket op om, og involveret sig i, dette utraditionelle forsøg på at skabe liv og sammenhold omkring Hovmarksparken. Og efter første græsningssæson kan man allerede nu konstatere, at området har ændret karakter fra et relativt uinteressant parkareal, til et varieret, rekreativt grønt åndehul, med overraskende stort naturpotentiale, der gradvist vil blive forløst i de kommende år.

Mekaniske og øKOlogiske naturplejere ser hinanden an i Hovmarken, og de unge træner lokkefodring (Foto: S. Jonshøj)

I DN Aarhus samler vi erfaringerne fra de vellykkede etableringsforsøg, og bistår i forskellige sammenhænge med råd og vejledning om opstart af Kogræsserforeninger andre steder i Aarhus Kommune. Intentionen er naturligvis også, at vi i de kommende år fortsat selv kan stå bag flere initiativer på nogen af de mange plejekrævende, lysåbne naturarealer, hvor afgræsning er et effektivt og naturligt virkemiddel. [Læs mere](#) om kogræsserforeninger på DN Aarhus' hjemmeside.

Der er opstået et nyt beboerfællesskab omkring kreaturerne i Hovmarksparken i Lystrup (Foto: S. Jonshøj)

Medlemsarrangementer i årets løb

DN Aarhus inviterer løbende til medlemsarrangementer, hvor vi bl.a. sætter fokus på aktuelle problemstillinger i Aarhus Kommune. Sådanne to arrangementer, handlede i det forgangne år om den nye lufthavn, som det daværende byrådsflertal ønskede ved Thomasminde i den nordlige del af kommunen. På et møde 24. november 2015 talte overlæge Steffen Hjøllund om de miljømæssige konsekvenser for mennesker og natur, hvis ideen blev realiseret, og den 30. april gjorde vi under overskriften *"Storslået natur ved Tødbjerg"* en vandring i det landskab, som en ny lufthavn ville forstyrre. Tredive personer fra nær og fjern deltog, og i Mosegårdens stuehus havde Karen Uldall Aagaard kaffeborde klar til alle. I dag er byrådsflertallet vendt, Mosegården og meget andet får lov at stå, og mange mennesker i den nordlige del af Aarhus ånder lettet op.

D. 8. juni i år, var en stolt repræsentant for den sejlene kulturarv, skonnerten Brita Leth, ramme om et møde, hvor medlemmer af bestyrelsen fortalte om det, som vi i DN Aarhus beskæftiger os med. 25 personer deltog ved kajen i Aarhus Havn, og det hele blev krydret med levende musik af vores helt egen spillemand og -kone, Frank og Pernille.

Foruden ovenstående, afviklede DN Aarhus følgende arrangementer i det forgangne år:

- 30/10: Foredrag v. Kjeld Fredens: Natur og mental sundhed
- 4/11: Rundvisning i herbariet v. Finn Borchsenius
- 31/1: Kystkampagne
- 27/1: Giftige planter v. Per Mølgaard
- 5/3: Temadag: Brutale ændringer af landskabet
- 23/4: Fugletur ved Egå Engsø
- 4/5: Forårsfloraen i Marselisborgskoven v. Nikolaj Sass Ebsen og Eva Kullberg
- 28/5: Lille Vildmose. Boring gennem mosens tørveaflejringer
- 11/9: Oldtidsskoven v. Moesgård v. Bent Vad Odgaard
- 2/10: Skovtyper fra istiden til i dag. Moesgård v. Eva Kullberg

Samarbejde

Med andre grønne organisationer og institutioner

Enighed gør som bekendt stærk. På den baggrund er det helt naturligt, at der til enhver tid eksisterer et mere eller mindre formelt samarbejde mellem byens grønne organisationer og institutioner. I årets løb mandede dette ud i bl.a. følgende to formidlingsarrangementer:

Temadag på Naturhistorisk Museum

En regulær tradition og årligt tilbagevendende begivenhed er forårets Temadag, hvor DN Aarhus i samarbejde med en lang række andre grønne organisationer sætter fokus på en aktuell problemstilling i den danske natur. Naturhistorisk Museum i Aarhus lægger hus til en gratis foredragsrække for offentligheden, og listen af prominente oplægsholdere er oftest lang og spændende. Således også i år, hvor temaet var *Brutale ændringer i landskabet*, der bl.a. bragte et talstærkt publikum omkring forswarets øvelsesterræner, naturpotentialet i råstofgrave, biodiversitetsfremmende vandalisme i løvskov og den urbane natur på baneterræner mm. Næste års Temadag finder sted d. **18. marts 2017**, under overskriften "*Du danske strand...*"

Naturens Døgn

DN Aarhus havde en bemandet infostand i Væksthuset under Naturens Døgn (Foto: J. Sørensen)

På initiativ af Science Museerne afvikledes i 2016 for første gang *Naturens Døgn*. Arrangementet i Væksthusene d. 21-22. maj var sammenfaldende med FN's internationale dag for Biodiversitet, og formålet var at sætte fokus på naturens tilstand globalt som lokalt. Sammen med Verdens Skove, Botanisk Haves Venner, Science Museerne og Naturhistorisk Museum inviterede DN Aarhus – med opbakning fra Sekretariatet i KBH – offentligheden til workshops, for-

midlingsaktiviteter og foredrag, og mere end 3000 mennesker kvitterede ved et besøg. Håbet er, at vi kan gøre *Naturens Døgn* til en tilbagevendende, folkelig begivenhed i Aarhus, der kan være med til at styrke borgernes kendskab til både DN og den biologiske mangfoldighed.

Samarbejde med myndighederne

I DN Aarhus opnår vi langt hovedparten af vore resultater i dialog og gennem samarbejde med andre interessenter, her i blandt ikke mindst myndighederne. Foruden de mange spontane relationer og midlertidige projektpartnere, deltager vi også i en række mere permanente fora eller tilbagevendende begivenheder, der på hver deres måde fremmer såvel DN's mulighed for indflydelse, som naturens og miljøets bedste i almindelighed. Blandt disse er det værd at nævne:

Det Grønne Råd

Det Grønne Råd er en apolitisk sammensætning af organisationer og foreninger, som har speciel interesse i beskyttelsen, benyttelsen og udviklingen af naturen i Aarhus Kommune. Rådet skal medvirke til at sikre en bred og kvalificeret dialog og debat, og derigennem styrke embedsfolk og lokalpolitikeres beslutningsgrundlag. I rådet har man på årets foreløbigt to møder bl.a. forholdt sig til emnerne Biodiversitet i byen, søen ved Vilhelmsborg, aktivitet på Brabrand Sø og fredningen ved Harlev. [Se referater](#) fra møder i rådet på Aarhus Kommunes hjemmeside.

Det Grønne Råd på feltbesigtigelse i Harlev-fredningen. Det er skam ikke alt sammen papirusseri ... (Foto: S. Jonshøj)

Skovbrugerrådet Naturstyrelsen

I Skovbrugerrådet bliver DN orienteret om – og får mulighed for at tilkendegive sin holdning til – forvaltningen af statens skov- og naturarealer i Østjylland. Det betyder blandt andet mulighed for at kommentere på forslag til Naturstyrelsens reviderede driftsplan, der sætter rammerne for de næste mange års forvaltning af bl.a. styrelsens aarhusianske besiddelser i True og ved Lisbjerg, herunder en anledning til at argumentere for større naturindhold og biodiversitet. [Se referater](#) fra rådets møder på Naturstyrelsens hjemmeside.

På disse våde vidder i Kasted Geding Mose, vil der fra næste år måske gå vandbøfler (Foto: S. Jonshøj)

Følgegruppe Kasted Geding Mose Helhedsplan

På 3. år sidder vi med i en kommunalt nedsat følgegruppe bestående af forskere, forvaltere og andre ressourcepersoner, omkring planerne for såkaldt *Rewilding* af store naturarealer ved Kasted i den nordvestlige del af kommunen. Der er tale om helårsgræsning med kreaturer, heste – og vandbøfler! – i håbet om at opnå større naturindhold og flere, vilde oplevelser for publikum. Hegnet er sat og der er senest foretaget en såkaldt baseline-undersøgelse, der har tilvejebragt detaljerede data om naturtilstanden forud for projektet, således at man fremadrettet kan registrere forandringer, som følge af de plejetiltag der iværksættes. Denne fremgangsmåde udspringer af behovet for såkaldt *evidensbaseret naturforvaltning*, og skal være med til at sikre en optimal og målrettet anvendelse af de oftest alt for sparsomme, offentlige ressourcer. Nu venter vi spændt på dyrene, der efter planen udsættes fra foråret 2017. [Læs mere](#) om helhedsplanen på Aarhus Kommunes hjemmeside.

Følgegruppe Eskelund

Ligeledes er vi inviteret med i et spændende samarbejde omkring udviklingen af det omfattende, men ganske upåagtede grønne område ved Eskelund nord for Åhavevej i den sydlige udkant af Aarhus. I DN Aarhus har vi kendt til arealet i mange år, men nu har også andre fået øjnene op for stedets rekreative potentiale, der i fremtiden kan komme til at udgøre et centralt, tilgængeligt fristed for både mennesker, dyr og planter, i den hastigt voksende storby. Med Arkitektskolen og Aarhus Kommune for bordenden og med titel af *Landskabslaboratorium*, kan processen måske føre til øget biodiversitet, øget tilgængelighed, koncertplads, græssende cirkuselefanter(!) og meget mere.

Besigtigelser med Fredningsnævnet

Fredningsnævnet argumenterer for deres beslutning overfor interessenter ved Aarhus Å (Foto: S. Jonshøj)

Med jævne mellemrum indkalder Fredningsnævnet til fælles besigtigelser for berørte interessenter, når en fredning på en eller anden måde er genstand for uoverensstemmelse. Det kan være en lodsejers ønske om at foretage en udbygning af en ejendom eller ændring af terræn indenfor en fredning, eller konstateringen af en egentlig

overtrædelse af fredningsbestemmelserne. I DN lægger vi stor vægt på at deltage i disse besigtigelser og argumentere for vores synspunkter, idet vi derigennem anerkender og hævder betydningen af fredningsinstrumentet, som et af vore allervigtigste naturbeskyttelsesmidler.

DN Aarhus Studenterafdelingen laver mange forskellige udendørs aktiviteter for aarhusianerne, året rundt (Foto: A.M. Thygesen & K. Dreyer)

PR & kommunikation – eksponering af DN Aarhus

Lokalavisen Weekend

Vi har i det forgangne år fortsat vores samarbejde med Lokalavisen Aarhus Weekend, der i 10 udgaver over året trykker små artikler, skrevet af en flittig, lille gruppe blandt vore aktive. Artiklerne stiller skarpt på en naturproblematik, eller gør opmærksom på en aktuel naturoplevelse i skoven eller langs stranden. Således har vi f.eks. berettet om Vandremuslingen, Skælrod og om Moesgaard Museum som et 1. klasses fugletårn...!

Hjemmeside, Facebook og nyhedsbreve

2016 er året, hvor vores elektroniske platforme undergår en ordentlig overhaling. Overgangen til både ny hjemmeside og nyhedsbrev har betydet et vist udfald henover det seneste halve år, men nu er vores elektroniske nyhedsbrev atter oppe at køre med én planmæssig udgivelse om måneden. I løbet af november går vores nye hjemmeside i luften, og vil i tiden derefter blive gradvist udbygget. Også på facebook styrker vi vores profilering og håber, at komme i kontakt med endnu flere aarhusianere, unge som ældre. Er du endnu ikke tilmeldt vores nyhedsbrev, så bliv det [her](#).

Den nye hjemmeside, som præsenteres i november, vil være operativ, men ikke endelig (Fra dn.dk)

En hilsen fra studenterne

Af Sara Boas, forkvinde, DN Studenterafdelingen i Aarhus

Danmarks Naturfredningsforening studenterafdeling i Aarhus eller DN-SAA har nu eksisteret i 4 år og har rigtig mange naturarrangementer på samvittigheden. For i DN-SAA beskæftiger vi os primært med at lave åbne gratis arrangementer som børn og voksne, studerende så vel som pensionister kan deltage i. Vores formål er at skabe begejstring for naturen, uanset alder.

Helt fra begyndelsen, i efteråret 2012, har DN-SAA bestået af 5-20 frivillige studerende, primært fra Aarhus Universitet, som på den ene eller anden måde selv har været interesserede i og begejstrede for naturen. Denne interesse har lagt fundamentet for afdelingens virke. Nogle har haft en passion for bæredygtighed, andre for naturformidling og andre igen for hands-on naturoplevelser. Dette har ført til mange forskellige typer arrangementer i tidens løb og hovedemnerne har skiftet i takt med udskiftning af aktive medlemmer og deres interesser. Studenterafdelingerne er dynamiske på en helt anden måde end lokalafdelingerne, da medlemskabet som studerende i sagens natur er midlertidigt.

Én gang årligt holdes der intrømøde for nye studerende (medlemmer), samt event-brainstorm i et åbent fordomsfrit miljø, hvor alle – spæde som garvede aktive - kan komme med forslag til, hvad de synes kunne være spændende at lave et arrangement om. Herefter vælges en ansvarlig for det enkelte arrangement, samt hjælpere. De aktive står herefter selv for at få arrangementet på benene og bestemmer selv, hvor mange kræfter de lægger i det enkelte arrangement. Vi har afdelingsmøde hver måned. Hver anden måned er mødet åbent for nye interesserede studerende og annonceres over facebook, mens hvert andet er internt og kan sammenlignes med et bestyrelsesmøde. Her diskuteres afholdte og kommende arrangementer, og der er mulighed for at bede om input og hjælp i plenum.

Arrangementernes karakter er i stadig forandring; i starten havde vi mange debatter og oplæg, med fokus på naturforvaltning og bæredygtighed, hvor det primære publikum var studerende som os selv. Herefter kom fokus til at ligge på børnefamilier og en række arrangementer kom til at handle om at give børn fede naturoplevelser. Dette skete ikke mindst som en konsekvens af, at mange aktive i DN-SAA tog DN-kurser og blev Naturguider, så det derfor var oplagt at bruge de nyerhvervede formidlingsevner til formidling i børnehøjde. Mens børnearrangementerne er trådt me-

re i baggrunden det seneste år, opstod der to rækker af nye arrangementer, hvor aldersgruppen var underordnet; "Naturplejens Dyr" og "Spis Naturen". Der blev oprettet en serie af arrangementer under disse overskrifter, med geder og køer som temaer inden for naturpleje og spiselige planter og svampe indenfor "Spis Naturen". Vi har oplevet stor deltagertilslutning til især "Spis Naturen", som er foregået i et samarbejde med Smag på Aarhus.

Herudover afholder vi faste, årligt tilbagevendende arrangementer såsom "Høslæt" på engen ved Brabrand Sø og i Vennelystparken, "Affaldsindsamlingen" i Risskov og den interne hyggetur til "Bævertælling" på klosterheden. Vi har aldrig afholdt så mange arrangementer i DNSAA, som i det forgangne år.

Vores promovering foregår næsten udelukkende via Facebook, hvor vi deler vores arrangementer som events på vores facebookgruppe. Her lægger vi også relevante links til naturproblematikker, eksterne naturarrangementer og DN-artikler op, for at skabe og vedligeholde fokus på natur og miljø. Du er velkommen til at melde dig ind i og tage et kig på gruppen: www.facebook.com/groups/DNSAAARHUS

DN SAA har i øvrigt afviklet følgende arrangementer i 2016:

- 31/1: Vi redder kysterne: Tangkrogen (Vi slår ring om de frie danske kyster)
- 17/2: Kend træernes vinterdragt
- 6/3: Naturplejens dyr: Mød naturplejens får
- 27/3: Bål, Brød og Børn – og barnlige sjæle
- 17/4: Affaldsindsamling i Riis Skov
- 23/4: Vild smag festival: Urtepesto
- 24/4: SpisNaturen: Ramsløg
- 17/5: Aftentur i Marselisborg skoven
- 21/5: Naturens døgn: Kom og lav frøbomber
- 26/5: SpisNaturen og SPAS: Urtesalt
- 5/6: Mød naturplejens Køer
- 25/6: Sving leen for orkideen
- 23/8: Vores miljø og natur – nationalt og Lokalt (oplæg og debat)
- 4/9: Høslæt i Vennelystparken

Bestyrelse og øvrige aktive i DN Aarhus

Bestyrelsesmedlemmer markeret med **rødt**, suppleanter med **grønt**

Navn	Bosat i	E-mailadresse	Funktion
Ane Middelboe	8000 Aarhus C	ane_middelbo@live.dk	
Anne Gylling	8000 Aarhus C	anne.gylling@gmail.com	
Birthe Troelsen	8270 Højbjerg	birthetroelsen@gmail.com	
Børge Kludt Nissen	8250 Egå	bn@koknissen.dk	
Christian Munk	8230 Åbyhøj	munk4691@gmail.com	
Claus Bindslev Larsen	8240 Risskov	claus_bindslev@me.com	
Elena Holm Larsen	8210 Aarhus V	elenahl@live.dk	
Ellen Hald Esmann	8200 Aarhus N	ellen@ellenesmann.dk	
Elsebeth Hansen	8250 Egå	elsebethhansen@mail.dk	
Eva Grøndahl	8230 Åbyhøj	eva.groendahl@gmail.com	
Eva Kullberg	8270 Højbjerg	mail@evakullberg.dk	
Jacob Grønlund	8200 Aarhus N	jacob.groen@hotmail.com	
Jakob Sørensen	8210 Aarhus V	jakobsorensen95@hotmail.com	Aktiv-koordinator
Jens Dybkjær Holbech	8000 Aarhus C	holbech@gmail.com	Næstformand
Jens Laursen	8310 Tranbjerg	lonelaur@gmail.com	
Kirsti Leth	8000 Aarhus C	kml@post.tele.dk	
Maria Webmaster		web.dn.aarhus@gmail.com	Web & nyheder
Marie Brolev	8000 Aarhus C	marie.brolev@gmail.com	
Martin Christensen	8200 Aarhus N	martin.brixen@gmail.com	
Martina Poesnecker	8240 Risskov	poesnecker@yahoo.com	
Pernille Terpling	8240 Risskov	apterpling@gmail.com	
Poul-Henrik Knuthsen	8270 Højbjerg	knuhtsen@hotmail.com	
Rasmine A. Rasmussen	8000 Aarhus C	rar@sarita.dk	
Rasmus Lønnee	8530 Hjortshøj	rasmus.loennee@gmail.com	
Rune Engelbreth Larsen	8000 Aarhus C	humanisme.dk@gmail.com	
Sara Boas	8200 Aarhus N	drosophila89@gmail.com	
Sebastian Jonshøj	8200 Aarhus N	jonshoej@gmail.com	Formand
Søren Bundgaard Poulsen	8270 Højbjerg	jessien_poulsen@stofanet.dk	
Søren Højager	8381 Tilst	soeren.hoejager@skolekom.dk	
Tune Sabroe	8464 Galten	tunesabroe@gmail.com	